

2022-04-12

Dnr: REV 4-2022

Region Västerbotten
Regionfullmäktige
Organisationsnummer:
232100-0222

Revisionsberättelse för år 2021

1 Inledning

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som styrelser och nämnder bedrivit under år 2021. Revisorer och lekmanrevisorer har granskat regionens kommunala bolag, stiftelser, kommunalförbund och föreningar.

Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheter bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheterna. De ansvarar för att det finns en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll. Styrelser och nämnder ansvarar också för att det finns en tillräcklig återrapportering till fullmäktige. Revisorerna har till uppgift att granska verksamhet, kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Vi har genomfört 2021 års granskning i enlighet med kommunallagen, fullmäktiges revisionsreglemente och god revisionsred. Granskningen är genomförd med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning i ansvarsfrågan. Underliggande revisionsrapporter finns på www.regionvasterbotten.se.

1.1 Sammanfattande iakttagelser

Pandemin har medfört stora konsekvenser för Region Västerbotten. Regionen har på ett bra sätt ställt om verksamheterna för att hantera effekterna av pandemin. Regionen har också framgångsrikt genomfört omfattande vaccineringar. Västerbottens län har hög vaccinationstäckning i jämförelse med andra delar av landet. Chefer och medarbetare i regionen har uppvisat god anpassningsförmåga för att hantera pandemin och upprätthålla ordinarie verksamhet. Tack vare stora statsbidrag, goda skatteintäkter och en stark utveckling på den finansiella marknaden redovisar regionen ett mycket starkt ekonomiskt resultat. Vi bedömer att regionstyrelsen, övriga nämnder och beredningar i allt väsentligt genomförde sina verksamheter på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Det finns dock allvarliga brister i den politiska styrningen som behöver åtgärdas. Otydliga ansvarsförhållanden mellan regionstyrelsen och övriga nämnder bidrog till svårigheter i styrningen. Störst är otydligheterna mellan regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden. Granskningar år 2021 visar att hälso- och sjukvårdsnämnden hade svårt att styra och kontrollera sitt ansvarsområde. Nämnden var allt för passiv och inom flera områden saknades en strategisk styrning.

2022-04-12

En tillbakablick visar att problemen med den politiska styrningen har byggts upp under en lång period. Flera av bristerna är sådana som vi tidigare påtalat. Det är inte hållbart att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte åtgärdar brister som vi uppmärksammar. Våra viktigaste iakttagelser för år 2021 är i sammanfattning:

- Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden hade svag styrning och kontroll över sina ansvarsområden. Otydliga ansvarsförhållanden mellan regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden bidrog till brister i styrningen och kontrollen. En genomgång av hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll visar att nämnden tog få beslut och var allt för passiv.
- Tjänstemannastödet till framför allt hälso- och sjukvårdsnämnden var i flera avseenden för svagt utvecklat. Utvecklad beredning, otydligheter i ansvar och befogenheter och frånvaro av formellt beslutade processer, arbetsformer och rutiner bidrog till svårigheter för nämnden att styra hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Det svaga stödet underminerade den demokratiska styrningen och försatte enskilda ledamöter i besvärliga lägen.
- Regionen saknade ett fungerande ledningssystem. Detta bidrog till svårigheter i den politiska styrningen men också för verksamheterna att veta hur processer skulle vara utformade och vilka regler som gällde i regionen.
- Ägarstyrningen av regionens kommunala bolag var för svagt utvecklad. Regionstyrelsens uppsikt var inte tillräcklig.

I avsnitten nedan kommenterar vi iakttagelser för regionstyrelsen och nämnderna.

2 Regionstyrelsen

Vi bedömer att regionstyrelsen i allt väsentligt genomförde verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. För år 2021 redovisade regionen ett positivt resultat på 1 398 miljoner kronor. I förhållande till budget var det ett överskott med 1 240 miljoner kronor. Bidragande orsaker till att regionen redovisade överskott var stora riktade statsbidrag kopplade till pandemin på totalt cirka 911 miljoner kronor, goda skatteintäkter och en stark utveckling på den finansiella marknaden. Balanskravsresultatet för år 2021, där resultatet justerats enligt särskilda regler i kommunallagen, var positivt med ett överskott på 476 miljoner kronor. Regionens verksamheter hade ett överskott mot budget med 3 miljoner kronor.

Vi är naturligtvis nöjda över att regionen för år 2021 redovisar sitt starkaste ekonomiska resultat någonsin. Det är dock inte troligt att regionen kommer att få statsbidrag i samma omfattning under kommande år. Det är rimligt att anta att de strukturella underskott som fanns före pandemin ännu kan finnas kvar.

För sitt ansvarsområde som nämnd redovisade regionstyrelsen ett underskott med -165 miljoner kronor, vilket motsvarade en avvikelse med -5,3 procent i

2022-04-12

förhållande till budget. Den största orsaken till underskottet var en engångskostnad på 326 miljoner kronor till följd av en förändrad beräkning av pensionsskulden.

2.1 Styrning och kontroll

Granskningar år 2021 visar att regionstyrelsen inte hade en tillräckligt utvecklad styrning och kontroll. Inom flera områden saknades strategisk styrning. Otydliga ansvarsförhållanden och frånvaro av formellt beslutade processer, arbetsformer och rutiner bidrog till svårigheter i styrningen.

2.2 Ägarstyrningen

Ägarstyrningen av regionens kommunala bolag var för svagt utvecklad. I regionen saknas strategisk styrning och tillräcklig organisering för en väl fungerande ägarstyrning. Det påbörjade arbetet med att utveckla ägarstyrningen har varit allt för långsamt.

2.3 Uppsiktsplikten

Regionstyrelsens uppsikt över övriga nämnder och kommunala företag var inte tillräckligt utvecklad. Inför kommande år bör styrelsen öka sin ambitionsnivå.

3 Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter genomförde under år 2021 stora insatser för att ta hand om patienter som drabbades av covid-19 och för att vaccinera befolkningen. Stora ansträngningar gjordes också för att ta hand om uppskjuten vård och upprätthålla den ordinarie hälso- och sjukvården och tandvården. Trots svaga resultat för verksamhetsmålen bedömer vi att hälso- och sjukvårdsnämnden i allt väsentligt genomförde verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden hade ett överskott med 139 miljoner kronor tack vare betydande tillskott av statsbidrag. Det motsvarade ett överskott med 2,6 procent i förhållande till budget. Vi bedömer att de strukturella underskott som nämnden hade före pandemin kan finnas kvar. Det är inte rimligt att anta att statsbidragen kommer att ligga på lika höga nivåer kommande år. Det är angeläget att nämnden är aktiv och säkerställer att den klarar av att genomföra sin verksamhet inom budget.

3.1 Styrning och kontroll

Granskningar år 2021 visar att nämnden hade svårt att styra och kontrollera sitt ansvarsområde. Vi bedömer att otydliga ansvarsförhållanden i förhållande till regionstyrelsen och svagt tjänstemannastöd bidrog till nämndens svaga styrning. Även frånvaro av beslutade processer, arbetsformer och rutiner bidrog till svårigheterna i styrningen. En genomgång av nämndens protokoll visar att nämnden var allt för passiv. Inom flera områden saknades det strategisk styrning från nämnden. Under flera år har vi framfört till nämnden att den behöver bli mer aktiv i sin styrning.

4 Regionala utvecklingsnämnden

Vi bedömer att regionala utvecklingsnämnden i allt väsentligt genomförde verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden redovisade ett överskott med 26 miljoner kronor. Detta motsvarade ett överskott mot budget med 6,6 procent. Överskottet förklaras främst av överskott för kollektivtrafiken.

4.1 Styrning och kontroll

Granskningar år 2021 visar att nämndens styrning och kontroll behöver utvecklas. Nämnden hade heller inte en tillräckligt utvecklad målstyrning. Utifrån nämndens redovisning är det svårt att bedöma om resultaten var tillräckliga. Nämnden behöver också utveckla kvaliteten på arbetet med den interna kontrollen.

5 Folkhögskolestyrelsen

Folkhögskolestyrelsen redovisade ett överskott mot budget med 1,3 miljoner kronor. Folkhögskolestyrelsen har fortsatt arbetet med att utveckla målstyrningen och den interna kontrollen. Vi bedömer att folkhögskolestyrelsen i allt väsentligt genomförde verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

6 Patientnämnden

Patientnämnden redovisade ett överskott med knappt 1 miljon kronor. Vi bedömer att patientnämnden i allt väsentligt genomförde verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden har vidtagit åtgärder med anledning av föregående års granskning. Vi bedömer att nämnden i huvudsak hade en tillräcklig styrning och kontroll.

7 Måltidsnämnden i Skellefteå

Nämnden uppfyllde sina mål och hade ett balanserat överskott på 4,2 miljoner kronor. Vi bedömer att måltidsnämnden i allt väsentligt genomförde verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden hade i huvudsak en tillräckligt utvecklad styrning och kontroll.

8 Beredningarna för folkhälsa och demokrati

Vi bedömer att de tre beredningarna för folkhälsa och demokrati i allt väsentligt genomförde sina uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

9 Ansvarsprövning

Vi bedömer sammantaget att regionstyrelsen, övriga nämnder och beredningar i Region Västerbotten i allt väsentligt genomförde sina verksamheter på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Den finansiella redovisningen är framtagen i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed.

Vi bedömer att folkhögskolestyrelsen, patientnämnden och måltidsnämnden i Skellefteå i huvudsak hade en tillräcklig intern kontroll. Vi bedömer att regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden **inte** hade en tillräcklig intern kontroll.

2022-04-12

Vi bedömer att regionen uppnår tre av fullmäktiges finansiella mål och att ett mål delvis uppnås. Regionen klarade delvis målet om att styrelser och nämnder ska redovisa ett utfall som minst motsvarar budgeterat resultat. Regionstyrelsen som nämnd redovisade ett underskott. Övriga nämnder redovisade överskott. Regionen klarade målet om att 50 procent av pensionsåtagandet skulle vara finansierat år 2021. Utfallet för detta mål var 53 procent. Regionen klarade målet om att självfinansieringsgraden av investeringar skulle vara minst 100 procent. Utfallet för detta mål var 187 procent. Slutligen klarade regionen målet om att låneskulden, exklusive pensionsskulden, högst fick uppgå till 38 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Utfallet för detta mål var 26 procent.

När det gäller verksamhetsmål bedömer vi att resultaten för patientnämnden, folkhögskolestyrelsen och måltidsnämnden var förenliga med fullmäktiges mål. För regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden var resultaten **inte** förenliga med fullmäktiges verksamhetsmål.

Vid en bedömning av mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning ska man ta hänsyn till resultat för både finansiella mål och verksamhetsmål. Mot bakgrund av de svaga resultaten för verksamhetsmålen bedömer vi att regionen inte uppnår de mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för regionstyrelsen, övriga nämnder, beredningar samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner regionstyrelsens årsredovisning för år 2021.

Våra ställningstaganden är baserade på de rapporter som finns redovisade i en bilaga till revisionsberättelsen.

Revisionsberättelsen är digitalt signerad den 12 april 2022.

Edward Riedl, ordförande
Bert Öhlund, vice ordförande
Thomas Nordenstam
Mattias Sehlstedt
Britta Enfält
Inger-Ann Omma
Bertil Burén

Bilagor till revisionsberättelsen för år 2021

Regionens revisorers fördjupande granskningar år 2021:

1/2021 Granskning av hanteringen av betalkort

2/2021 Granskning av beredningen av riktlinjer för god ekonomisk hushållning

3/2021 Granskning av samverkan för regional utveckling (Edward Riedl anmälde jäv och deltog ej i behandling av granskning)

4/2021 Granskning av kontroll över beslut

5/2021 Förstudie om införandet av framtidens vårdinformationsstöd

6/2021 Uppföljande granskning av hanteringen av folkhälsobidrag

7/2021 Granskning hantering av tjänstebilar

8/2021 Granskning av genomförande av fullmäktiges beslut att nämnderna ska ha egna förvaltningar

9/2021 Granskning av hanteringen av allmänna handlingar

10/2021 Granskning av vaccinering av covid-19

11/2021 Granskning av regionens ägarstyrning av kommunala bolag

Regionens revisorers grundläggande granskningar år 2021:

Gr 1/2021 Granskning av delårsrapport per augusti 2021 – finansiell del

Gr 2/2021 Granskning av redovisad måluppfyllelse i delårsrapport per augusti 2021

Gr 3/2021 Granskning av regionstyrelsen år 2021

Gr 4/2021 Granskning av patientnämnden år 2021

Gr 5/2021 Granskning av folkhögskolestyrelsen år 2021

Gr 6/2021 Granskning av fullmäktiges beredningar för folkhälsa och demokrati år 2021

Gr 7/2021 Granskning måltidsnämnden i Skellefteå år 2021

Gr 8/2021 Granskning av hälso- och sjukvårdsnämnden år 2021

Gr 9/2021 Granskning av redovisad måluppfyllelse i årsredovisning 2021

Gr 10/2021 Granskning av årsbokslut 2021 – finansiell del

Gr 11/2021 Granskning av god ekonomisk hushållning – finansiell del

Gr 12/2021 Granskning av regionala utvecklingsnämnden år 2021

Gr 13/2021 Granskning av regionstyrelsens uppsikt över följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll år 2021

Gr 14/2021 Sammanställning av iakttagelser år 2021

Av regionen bildade stiftelser:

Stiftelsen Västerbottens Museums samlingar 894003-5390

- *Revisionsberättelse**

Stiftelsen Skellefteå Museums samlingar 894700-8309

- *Revisionsberättelse-*

Stiftelsen Skogsmuseet i Lyckseles samlingar 895400-6659

- *Revisionsberättelse*

Emma Ricklunds stiftelse 896100-1651

- *Revisionsberättelse*

Stiftelsen AC utveckling 894701-6161

- *Revisionsberättelse**

Stiftelser och fonder förvaltade av regionen:

Samfond för bidrag till patienter vårdade vid Norrlands universitetssjukhus 894001-9766

- *Revisionsberättelse*

Willy Landsbergs stiftelse 894001-9782

- *Revisionsberättelse*

Kommunalförbund:

Kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans (NMD) 222000-1313

- *Revisionsberättelse*

Kommunalförbundet Svenskt ambulansflyg 222000-3152

- *Revisionsberättelse*

Norra sjukvårdsregionförbundet 222000-1651

- *Revisionsberättelse*

Kommunalförbundet Svensk luftambulans 222000-3061

- *Revisionsberättelse**

Kommunala bolag:

AC-Net Internservice AB 556930-5278

- *Revisionsberättelse*
- *Granskningsrapport*

AC-Net Externservice AB 556538-4095

- *Revisionsberättelse*
- *Granskningsrapport*

Bilagor till revisionsberättelsen för år 2021

Science Park i Umeå AB
559085-0276

- *Revisionsberättelse**
- *Granskningsrapport**

Norrlandsoperan AB
556529-6190

- *Revisionsberättelse*
- *Granskningsrapport*

Västerbottensteatern AB
556214-5184

- *Revisionsberättelse*
- *Granskningsrapport*

Länstrafiken i Västerbotten AB
556071-4478

- *Revisionsberättelse*
- *Granskningsrapport*

Bussgods i Norr AB
556036-3284

- *Revisionsberättelse*
- *Granskningsrapport*

Norrtåg AB
556758-3496

- *Revisionsberättelse*
- *Granskningsrapport*

ALMI Företagspartner Nord AB
556735-6398

- *Revisionsberättelse*
- *Granskningsrapport*

Norrbotniabanan AB
556755-2517

- *Revisionsberättelse**
- *Granskningsrapport**

Skellefteå museum AB
556139-0344

- *Revisionsberättelse*
- *Granskningsrapport*

Västerbottens museum AB
556534-0527

- *Revisionsberättelse*
- *Granskningsrapport**

Skogs- samemuseet i Lycksele
AB 556720-4184

- *Revisionsberättelse*
- *Granskningsrapport*

Övriga kommunala företag:

AB Transitio
556033-1984

- *Revisionsberättelse**
- *Granskningsrapport**

Samtrafiken i Sverige AB
556467-7598

- *Revisionsberättelse*

Inera AB
556559-4230

- *Revisionsberättelse**
- *Granskningsrapport**

Uminova Innovation AB
556633-4818

- *Revisionsberättelse**

Umeå Biotech Incubator AB
556541-2946

- *Revisionsberättelse**

Föreningen för folkrörelsearkivet i Västerbotten
894001-6101

- *Revisionsberättelse*

Coompanion Västerbottens län
ekonomisk förening
769602-3873

- *Revisionsberättelse**

* Dokumentet har inte inkommit i tid till revisorernas behandling av revisionsberättelse den 12 april 2022. Dokumentet översänds till regionfullmäktige vid ett senare tillfälle.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	INGER-ANN OMMA	
TITEL, ORGANISATION:	Revisor, Revisorerna i Region Västerbotten	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	
IDENTIFIKATIONS-ID:	_058cb04d5303ddd70edee9163792ad7f64	
DATUM & TID:	2022-04-12 14:14:04 +02:00	

NAMN:	BERT ÖHLUND	
TITEL, ORGANISATION:	Vice ordförande, Revisorerna i Region Västerbotten	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	
IDENTIFIKATIONS-ID:	_05d90722824180678865b1a3a41541e1fd	
DATUM & TID:	2022-04-12 14:15:12 +02:00	

NAMN:	BRITTA ERIXON ENFÄLT	
TITEL, ORGANISATION:	Revisor, Revisorerna i Region Västerbotten	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	
IDENTIFIKATIONS-ID:	_05437be155e3a7bc3b90b6c9d08cfc24df	
DATUM & TID:	2022-04-12 14:15:17 +02:00	

NAMN: BERTIL BURÉN
TITEL, ORGANISATION: Revisor, Revisorerna i Region Västerbotten
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _07115e5fa534f033b0f32fc09476019a95
DATUM & TID: 2022-04-12 14:16:37 +02:00

NAMN: EDWARD RIEDL
TITEL, ORGANISATION: Ordförande, Revisorerna i Region Västerbotten
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _07988c91063cf2cbb985387dda4dc720c0
DATUM & TID: 2022-04-12 14:17:03 +02:00

NAMN: MATTIAS SEHLSTEDT
TITEL, ORGANISATION: Revisor, Revisorerna i Region Västerbotten
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _088d267c4fdee764e1e243dd11e1165a51
DATUM & TID: 2022-04-12 14:17:09 +02:00

NAMN:
TITEL, ORGANISATION:
IDENTIFIKATIONSTYP:
IDENTIFIKATIONS-ID:
DATUM & TID:

Tomas Teodor Ingemar Nordenstam
Revisor, Revisorerna i Region Västerbotten
Svensk e-legitimation
_0974945ecc131831fa9bb340319f2e4c67
2022-04-12 14:24:29 +02:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-04-12 14:24:36 +02:00
Ref: 35835SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)